

401/2219

התאחדות בולאי ישראל
הספרייה

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

* ב ה ת א ח דו ת *

באגודת חיפה

ג. פרידמן הציג באחרונה את אוסףו "מנהיגות העם". בגלל היקף התצוגה והתקיינות הנוכחים התארך ערב המפגש.

29.11.81 - הרצאת ג. פיקסלר על הנושא "אוסטריה מודרנית".

ה. סינק הרצאה על נסינו בערכות בין לאומיות. היתה זו חוויה מיוחדת לשמעו על הסידורים המקבילים והקשישים המלאקרים תיימן, הצלחות והשגים. ב-4.10.81 התקיים ערב שאלות ותשובות. חברי העלה בעיות שהרעד יהיה חייב לדון בהן.

20.12.81 - הרצאת אורח, מר פרץ לפשייך מרמת חן על הנושא "תמרים בבלויים".

ו. מינס קיים שיחה על "המיקוד ומשמעותו ותפקודו".

בחוג הנוער מתקיימות פעולות אחת לשבעה. המתකנות הרגילה במפגשי הנוער היא: סידוריים איגנוניים, חידושים פיליטליים (לקט מעותנות ארצית) - שיחה על גושא פיליטלי עם הצגת חומר - חילפין, החברים שברצונם לתרום מניסונים לחוג הנוער מתחם החוג. בקשיים לפנות לחברינו ג. מינס המרכzo את

נתבקשו להביא לתשומת לב החברים, כי מועדון האגודה פתוח כל יום א' רה' בשעות 19:00-16:00.

מס חבר

גובר האגודה מבקש להזכיר לחבריהם שטרם סדרו את תשלומים מס חבר, כי עליהם לשלם את חובותיהם בהקדם על מנת לאפשר הכננת מאzon מעודכן ליום האסיפה הכללית.

האסיפה הכללית

כל החברים מזומנים בזזה לאסיפה הכללית של האגודה ביום א' 27.12.81 בשעה 17.30 בערב, מועדון האגודה.

בהתאחדות

- ב-24 בנובמבר התקיימה ישיבה מיוחדת של הוועד הפועל ועל סדר היום עמדו:
1. דוח על תוכנית תערוכות לשנים 1985-1982 שהוגשה לשירות הבלתי ומשרד התקשרות.
2. הצעה לשינויים במבנה האירוגני של הוועד הפועל ומינויו ועדה להכנות תקנון חדש להסתדרות לקראות רישומה לפי חוק העמימות.
3. סקירת הגובה.
4. אישריז הפעולות והחלטות ההנהלה המוצמת צמתה.

קומיסרים לתרבות

הוועד הפועל של התאחדות אגודות הבולאים אישר בישיבתו נציגים לתרבות בידלאומיות בחור"ל. הקומיסר (נציג) לתרבות כת "בלג'יקה" בבריסל ב-1982 הוא ד"ר צ. שמעוני מירושלים. הקומיסר לתרבות "טמל" בצלן, 1983 הוא הפרופסור ע. אילן, מהרצליה. שבתאי, ישמש כפוי הנראה קומיסר בתערוכת "ברטיליה 83" בבירת ברזיל.

ראובן אנוליך ז"ל

ראובן אנוליך ז"ל עללה ארצה עם רעיתו בשנות העשרים למאה הזאת עבר בכל העבודה הקשות בcup סבא ובסביבתו והיה הרוח החיה בין אספני הבודדים שם. בשנות השישים, כאשר יצא לגימלאות התה' יישב בנתניה.

האגודה הנטניאית קיבלה תנופה בשנים ההן ומיראו ופעלו העמידוהו בראש האגודה של נתניה, עד לירגון התערוכה בשנת 1976, על אף גיל המופל היה הרוח החיה באגודה ופעיל בהתאחדות על פערו לתוכו הרענקה ל-1980, מדלת אופיר. בשנה האחרונה - כבר בהיותו בית אבות בנתניה, התענגן בגעשה בחוג הבולאות בארץ ותמיד מסר איחוליו לכל מכרי הרבים. יהיה זכרו ברור.

.א.ש.

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Fédération des Sociétés Philatéliques Israéliennes

בטיון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Editor: ARIE LYNN

Redaction: Dr. Z. Shimoni, Prof. E. Eylan
TEL-AVIV, P.O.B. 21224, 61-211

November — December

נ' 11-12 (166)

העורך: אריה לין

המערכת: פרופ' ע. אילן, ד"ר צ. שמעוני
ת.ד. 21224, ת"א, מיקוד 61-211

חוון - כסלו

ב תוכן

2	בהתאחדות
3	בטור אחד
5-4	הרשות הבולאות בישראל
6	ספירות בולאייט טיטוט
7	מכאן ומכאן
9-8	דוואר אוויר בירושלים הנוצרה
11-10	בולים נדירים
12	מכתבים מתוקופת המעבר הראשונה
13	ת רוכות
14	ירדאיקה
15	יעקב אגם באנטיגואה
17-16	בירובייאן בראשית החותמות
19-18	תעריפי הדואר בפניים הארץ
20	הקרוייצר השחור
22-21	חישות באנגליה
23	מכתבים, כתובות

צבור הבולאים אבל על מותו של זקן הבולאים
בישראל, ראשון מקבל מדליות זהב
בתعروכות ח"ל, בולאי בעל שם עולמי

יעקב קלין ז"ל

התאחדות אגודות הבולאים

תנומותם לחברינו

מ. ריינץקי במות אביו ז"ל

הוועד הפועל, ההתאחדות אגודות הבולאים

בטור אחד

בשנים האחרונות הינו עדים כמה פע'
מים לתופעה החוזרת, שבולים מסויימים מוצ'
אים מן המכירה זמן קצר אחריה הופעתם. זו
תופעה יומה, בדרך כלל, והיא נעשית משני
טעמים. בול ישראלי אין מן המברוקשים ב'
יותר בשנים האחרונות מאוד, אם מהדורתו
של בול מסוים תהיה קטנה מאוד, ומהחרים
על משמעותית, יתעורר שוב העניין בהש'
קהה בבול ישראלי. הטעם השני הקשור באין
בפלויה, האוכלת כל חלקה טוביה בכלLB וברבו
לאות בפרט.

קורין הבולים התרגל לknות בוליט סמור
ליום הפסקת המכירה, וזאת כדי להרוויח את
זקי האינפלציה שבין יום הופעת הבולים
לבין יום הפסקת המכירה. כאשר התקופה
ארוכה מספר שבועות, היה בה רוחם ממשמעותי.
השורות הבולאי נקט שתי פעולות:

א- הגביל משך המכירה לכדי חודש ובכך
עשוויה להצטמצם מהדורות הבולים עם שרכ'
לים. ב- גם את תקופה ההגבלה מצמצמים
mdi פעם, כאשר בפתחו מוצאים ממרכזי
המכירה בול שובל מסוימים.

באחורה עשו זאת לבול מל'ף השב'
עה ובול הורדיס, שמכירתם הופסקה אחרי
שבועיים וחצי, דהיינו תקופה קצרה לעומת
הגבלה של כחודש, שהיא מקובלת באחרור
בה.

מסתבר שרק מעתים רגוע על המשעה,
אבל גם הם יש לimeo, אם רק ירגישו שהייה זהה
צעד נכוון להבראת המוראל של הבולאות
הישראלית. עדיין מוקדם לשפט.

אריה לין

שלושה עצי חורש - בג'ילוון מיוחד

רות שיעיטרו את ביצות החוללה. שתי החרובות נשתרמו בזכות קדושתם לתרשבים המקומיים שלא העזו לפגוע בעצים. משחו על גוף הארץ במאמה הקודמת אף שר למדוד מספרו של מארק טוינן "מסע התענוגות לאرض הקודש" משנת 1867 הכרת בין השאר, שה'כל הארץות הנודעות בנוף המכוער, הושבני כי זו ראייה לכת ראליפוטה'. הגבעות קרחות ודஹיות וחוזותן זוהי ארץ שיממון ושבורך לב. ארץ ישראל עטויות שק ואפר, שוממה ומכוורת'. כך התייחס מרשם מארק טוינן, בסוף המאה הקודמת. בודאי היה מביע התרששות אחרת אילך בירקר בה עתה. על אותו שיממון כתוב מאוחר יותר. שאל טשרניחובסקי ברוח שונה לחלטיין כמו "עדר עולפה שה וגדיל, הרטרשים קרח" אך בכל זאת "הוּא אָרֶץ מָוֵל דתִי" ...

עץ חורש ב-9 בולים

ב-29 בדצמבר, צפויים 12 בולים חדשים 9 בולים הוקדשו ל-3 עצי חורש טבעיים בישראל ושולשה לאבניהם מקומיות.

המעניין בהנפקה זו הוא גיליוון הבולים שהוקדשו לעצי ההורש, שכן הוא מורכב מ-9 בולים כאשר רק 3 שבילים ושלשה צירורים שונים בלבד. בג'ילוון יש שורה של 3 בולים שובל, אחרכך 3 בולים כללה ללא שובל ובמקומם שונה ואחרכך עוד 3 בולים, גם כן במקומות שונה עם מספר הלוח וסמל הדואר בפינה הימנית של הגילוון. יוצא, איפוא, שבכל ג'ילוון יש 3 בולים שונים, אבל רק בול אחד מן השלשה יהיה עם סמל הדואר واحد עם המספר הסודר. בדרך כלל כל בול הגילוון והים. כך שאין חשיבות מיל מה נושא את סמל הדואר ומיל את המספר, כי ככל זהים. הפעם שונה התמונה, כאמור, וזה יתנו בודאי רעיונות לא מעתים לבולאים.

העצים שבבולים הם: קלבל מצוי, קליל החורש ואלון התבור. הקטלב המצוי גדול במיוחד בbatis גידול לחים וקריריים בחורש ואפשר לפגשו בג'יליל, בכרמל, בשומרון ובהר יהודה לרבות. הוא צומח כשייח עם גזעים אחדים, אולם לעיתים מתנשא לעץ אחד ועשוי להגיע לגובה של 16 מטרים. קליל החורש גדול בפינות לחות של החורש הימי-תיכוני ואפשר למצואו אותו בהרי יהודה ושומרון. אף הוא שכיח ונפוץ יותר בכרמל ובג'יליל. לרבות, זה עץ קטן או בינוני אך יש עצים אחדים המתנשאים לגובה של 8 מ' ואף יותר.

אלון התבור הוא אחד משלישייה מיינן אלון, הגדים בתחוםי ארץ-ישראל, באיזוריים כמו מרגלת התבור, בגבעות אלונאים, טבעון ובמורדות הגולן התחתון. הוא עץ השולט כיוון בוגרת. באזוריים אחרים הושמדו יערות של אלוני-התבור ורק חורשות קטנות מעמידות על תפארתם בעבר. שמרות אלון שליד פרדס-חנה מעידה על דמות העיר שהשתרעה ברחבי השרון וחורשת טל מעידה אל הייע

ספר כוכבי

אבן הספר הכוכבי וabboן הרוביין הכוכבי
הן ללא ספק אבני-חן המקסימות המבוקשות
בירותר. מקורן במורח הקדום אך היו כה נדי-
רות שרק עשייריים ביותר יכול לרכשן. כאשר
הספר וabboן הכוכבים נחשפים לאור
ישיר, הם מקריבים כוכב יפה ומיסתורי שיש
לע שקרניים והתופעה נקראת "אטטוריום"
אבני החן הכוכבים כמו הספר וabboן שיי-
כות לקבוצת ה"קורוננדום" (תחומות אל-
מניאום בתוספת צבעי תחומות טבעים).
מקור השם הוא בשפטם הקדומה של בני
גורה בציילון שם נתגלו אבני הספר וabboן
בין הטובות ביותר. האבנים מיווצרות ב-12
צבעים שונים. כל צבע מייצג צבע מזול מיזוח
מחודשי השנה.

עתה משוחרים אבני אלה מזעך דק
של ספר וabboנה. הם נוצרים בחום להט
ועם הזרמת אויר קר הם מפתחים מהטבים
מיקרוסקופיות הגורמות להשתקפות הכוכב
באבן. השיזור נעשה בקיבור נחשות שהוא
מן הייצנימים הראשונים בעולם של אבני הספר
ohoabbn הכוכבים.

ברקט

הברקת (האמראלד) הוא אחד מאבני
הchan היקרות והנדירות לצד היהלום. צבעו
ירוק בגונוים אחדים הנוצרים משבויים
קלים בהרכוב הכימי ודדר התגבשות. המכ-
רות העתקים ביותר של האמראלד והידו-
עים בשם "מכרות קלואופטרה" נמצאים
במצרים העילתי. בישראל קיימת תעשייה
מפתחת של עיבוד אבני האמראלד המירוש-
אות ממקורות אפריקניים.

שלוש אבני חן

בישראל אבני-חן

סידרת הבולים עם שלוש אבני חן
ישראלית, נדחתה 1982 ותופיע, עם שלושת
בולי עצי החורש, ב-29 בדצמבר 1981.
אבני-חן שנבחרו לבולים הנה- אבן
אלת- 2.50 שקל; ספר כוכבי 5.5; ברקת-
7.00 שקל. להלן כמה פרטיים על אבני החן.
האלה כפי שנמסרו לנו על ידי המומחים א. שנוי, א. וירצברגר ו. אלעוזר.

אבן אילת

נחושת היא אחת המתכונות הראשונות
שהופקה על ידי האדם ונוצאה על ידי לייצור
כלם. כאשר נתקלים תוך כדי כריית עופרת
הנחושת בתרכזים הם מופדים ומשמשים
לאחר ליטושם כאבני חן חצי-קרוט וنمכוות
בשם אבני-אלת. מקור השם נועץ בקרבתה
של תימגע לאילת וכן מפני שמרכזה ליטוש
אבניים אלה בעיר זו. הפתק אבני אילת
הכחולה-ירוקה בתימגע היא מוצר לאומי
משמעותו בלבד בכריית העופרת. בתקופות קדו-
מורת הופקה הנחושת מותקן תרכזים המצוים
בעצים מאובנים בתוך שכבות אבן-חול. הנחיר
שת הגיעו כנראה, בתמיסות אל החומר
האורגני שבעצים מאובנים ורכיהם הנחושת
בתרכזים אלה הגיעו ל-25%-30%. התרכזי
זים עצם היו מפוזרים מאד והכריה התת-
קרקעית הייתה קשה. החל משנת 1958 מופ-
קת נחושת משיכבה גיאולוגית קדומה יותר
(הקמבריום) שבה מופיעים מינרלים כחולים
ורוקים בתוך אבני חול, חרסית ופסלים).
הטכנולוגיות החדשניות מאפשרות הפתק
נחושת מעופרת בריכוז נמוך בהשוואה
לטכנולוגיות הקדומות.

בעין בוחנת

צְבָוָרָה לִחְרוּל

**פריט לא מוכר בשירותי הדואר הצבאי
1949-1948**

כידועו, היה שירות הדואר הצבאי מארגון ומופעל כיחידה עצמאית ולא כל קשור עם רשות הדואר האוריינט, וזאת כדוגמת שירות הדואר הצבאי האנגלי. החל מילוי 1949 התקיימה יחידה ושירות הדואר הצבאי התי מזגו עם שירות הדואר האוריינט. (ראאבספרם של פ. קנר וי. שפיגל שהופיע ב-1962 בהרצאת האנוגה הפללאביבית לבן-לודות).

עתה לאחר 32 שנה לסיום השירTOT-2
שנה לאחר הופעת הספר, נכונו לנו הפתעות;
ברשותי חותמת צנוראה צבאית מסוג שאי
גננה מופיעעה בספר ולא הייתה ידועה לאספננים
עד רביה

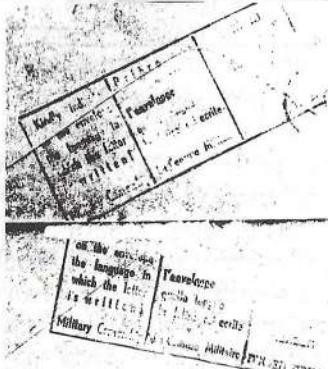
חוותמת זו מופיעה על שתי מעטפות שהגיעו אליו לפני שבועות מספר וצילמה מובה בזה, אם כי איןנו ברור דיון.

הכוונה לחותמת צנורה צבאית בשלוש שפט, אングליית, צרפתית, ועברית, שכגראה הייתה מיועדת לזרור הנשלח לחוץ לארץ, זו הפסיבת, ברדא שהחותמת איבנה ידועה בארץ.

המעטפת של ה-MAOTCB מ-1948
ומינואר 1949 ובנוסף לחותמת העלמה, ה-
גראאות גם חותמות צנוריה רגילה, אלפ-
סיות כבגראה שהוחותמת התרת לשוניות הוט-
גייה מפוקה או מושגחת ל-

היות והחותמת איננה ברורה ושלהמה
באף אחת מהמעטיפות, הנסי מביא את צלמונה,
של שתיהן, אחת מצד השניה, וכך מתקבלת
תמונה ותמליל בורורים יותר, התמליל העברי
היגן ב-6 שורות.

נא לציין/ על גבי המעטפה/ את השפה/
בנה כתוב/ המכטב/ הצעורה הצבאית.
טקסט זה מופיע, כאמור גםenganilit
ואנגלית.

מה קרה ל"חיפה"?

קורא מרמת השرون המזיא לבו דוגמת חותמת מסוג החותמות במכונית החתמה אוטומטית, שהטביעה החותמת תטעמלה בחיפה כשהמלה "חיפה" הוטבעה בה בנג'טיב. כיוון שהחותמת עשויה בצורת גלפה קבועה, שرك התאריך מתחלף בה, מופיע בה התאריך (16.10.81) בזרה נכונה, ואולם המלה "חיפה" – בעברית ובלטינית מופיעה במזהוף, כאמור, בשל התעותה בהכנת הגלוּפה שנעשתה בNEGITIVE (כמו בראי).

החותמת הייתה בשימוש זמן קצר ביותר. (ראה בעמוד 21)

**בולים שיראו אור לכרזת אולימפיאדת 1982
בספרד**

גמסר ע"י משה פרצלאן.

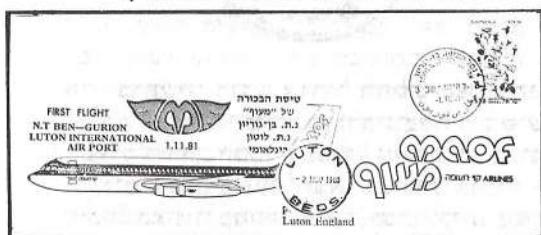

שתי מטפות טיסה ב'מעוף'

אחרי תקופה ממושכת שלא היו טיסות בכורה שהוביל מטפות טיסה מיוחדות מישראל לארכוז חווין, זכננו בשתי טיסות מיוחדות במטוסי חברת "מעוף" ושתי מטפות מיוחדות.

ב-10 בנובמבר, הייתה טיסה בכורה של "מעוף" מנמל תעופה ברגוריון לנמל התעמר פה הבירקלאומי בלוטון ליד לנדון. המטפות שהווטסו בטיסה זו הוחתמו בנמל ברגוריון ובנמל ללוטן אנגליה.

טיסה אחרת הייתה ב-2.11.81 מנמל בך גוריון לנמל התעופה הבירקלאומי בבלז שבשויז. גם מטפות אלה הוחתמו בשני המקומות. זו השווריצרית הוחתמה אף באוטו יום שני בתיה הדואר בישראל ושבשויז.

לידיעת המנכאים

כיוון שלושת בול העצים מופיעים בגילוון של 9 בזכרה מיוחדת במנה, כדי להביא לידיעת המנכאים את דרך הפצתם של הבולים על ידי השירות הבולאי. מנוי שהז' מנתנו הקבוצה סיירה אחת של בולים קיבל את השורה התתונה של הגילוון (בהם שלושה הבולים עם שובלים) מנוי שהזמנתו שתי סדרות יקבל שתי שירותות תחתונות וכן הלאה. מנוי שמעוניין בתשעת הבולים חייב להזמין את כל הגילוון. מנוי גילוונות רות, צמדות-לח, צמדות שובל או גילוונות שלמים, יקבל את אותה כמות המופיעה בהז' מנתנו הקבוצה כמפורט בהופעת בולים רג'י למס. שירות. צמדות וגליונות יימכרו ביום ההופעה במקומות המורשים. מכירת חומר בולאי תימשך, אם לא ייאזל, בחודש לאחר יום ההופעה.

**בසפרות
הבולאית**
 Albums Catalogues Handbooks

קטלוג "כרמל" בצלבעים

מהדורה חדשה של קטלוג כרמל לבול ישראל הופיעה זה עתה והפעם בעקב. כל בול ישראל מוצגים בקטלוג כרמל בצלבעים המקוריים בולאיות הקשורות בבלז ישראל ולצידם מחריכים בשקלים ובדולרים. (המחירים מוגזמים בהתחשב בקצב האינפלציה השנתית). חישובתו המוחדת של הקטלוג היא בהתייחסת הספציפית למניין פרי-טים המעניינים את האספן, כמו קביעת נדירותם של בולים פופולריים למיניהם, סוג נייר, סוג דבק, ניקוב וכו'. גם מספרי הקטלוגים הזרים - מישל, איוור וסקוט הם חשובים לכל אספן ומצויים בקטלוג כרמל. המחיר - 70.70 שקל.

קטלוג קולר 1982

קטלוג קולר, מן הוותיקים בקטלוגים לבולי ישראל הופיע במתוכנותו הרגילה, כשהוא מפרט את כל בולו ישראלי בוואריאציות השונות תוך שימוש במילספרי קטלוגים זרים - "מישל", "אייר" ו"סקוט".

קטלוג קולר מקובל גם בחו"ל ומהווה בסיס לפערות חליפין של ישראלים עם אספניים בחו"ל. גם "קולר" מגזים במידה רבה במחריכי הבולים מטיב האינפלציה, אך הוא משמש אינדוקטור טוב לחישוב נפרד של בולים שלא בסדרות מלאות. מחירו של קטלוג קולר הוא - 59.70 שקל.

תחרות בולדואר

משרד התקשרות הכספי על תחרות פומבי בית לציר בול המלחמה בעישון. המונגינאים יכולים לקבל פרטיים מלאים במחלתת ההסתדרות של האגודה למלחמה בסרטון, רחוב החשמונאים 91 ת"א, טל. 25036. המועד האחרון להגשת הצעות 10.12.81.

דו"ר אויר מירושלים הנצורה

מאט. יהודה לבנון

המטוס הראשון היה מוטס בידי פינייה בקרופורת ז'ל (שנהרג בחודש يول', 1955, במטוס "אלעל" שהופל מעל בולגריה).

המטוסים הקלים מסוג "עש גמר" ("טייגר מות" באנגלית) ומסוג פיאפר קב היוו את הקשר היחיד של ירושלים הנצורה עם השפלה. המטוסים הביאו בעיקר דואר רשמי צבאי, של מטה ההגנה, לרשותם ונשלעו עימם דואר כזה של מטה החטיבת עציוני וחטיבת פלמ"ח הראל, שהליך ממנה שירות או עיר. כמו כן הביאו המטוסים תחמושת, חומר נפץ וכלי נשק קלים. באחת הטיסות הגיעה לירושלים גם מרגמת ה"דזידקה" המפורסת מט.

دوا"ר "פרטן" נשלח באמצעות הטיסות לתל אביב על ידי ובאמצעות נשלחו גם מכתבים של אביו של בקרופורת ז'ל, שהתגורר איי בירושלים. ושל כמה קצינים וחיללים ששירתו במהלך החטיבה.

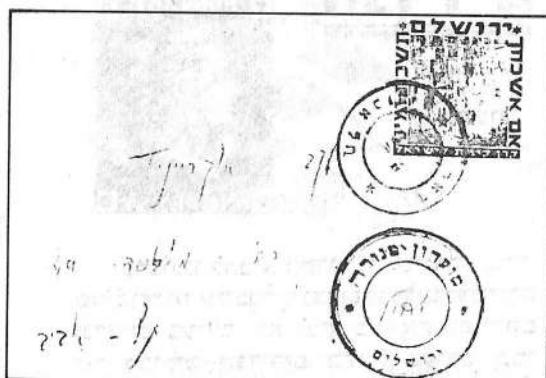
כאשר התברר כי המטוסים ממראים בדרך כלל כולם אינם עמוסים במילוי, הוחלט לאפשר לחיללים ולנוהגים השירות האוויריים שנתקאו בעיר הנצורה לשלח את מכתביהם ב"دوا"ר אויר" לתל אביב. הדואר רוכזו בתיבה מיוחדת שהוצבה במעוזון "מנר" רה ברוחוב-בצלאל בירושלים. המועדון נוסד לאחר מלחמת העולם הראשונה על ידי חיילים משוחררים מן הגדודים העבריים, שהלחמו לצדדים של הגנאל אלנבי לשחרור ארץ ישראל מעול התורכים. בזמן מלחמת העולם השנייה

בחודשים אדר וניסן תש"ח (פברואר מא' رس 1948) התהדק המציג על ירושלים. שיירות אספה שניסו להגיע לביבה סבל אביה דות כבדות והקשר היבשתי עם השפלה - נרתק.

הקשר הייחידי עם מטה ההגנה בתל אביב היה באמצעות רשות האلوות של חטיבת 6 - חטיבת עציוני. מחלקת הקשר במטה החטיבה בה, שכנו בבניין המוסדות הלאומיים, נקראה מ.ק. י-ס" (משרד קשר ירושלים).

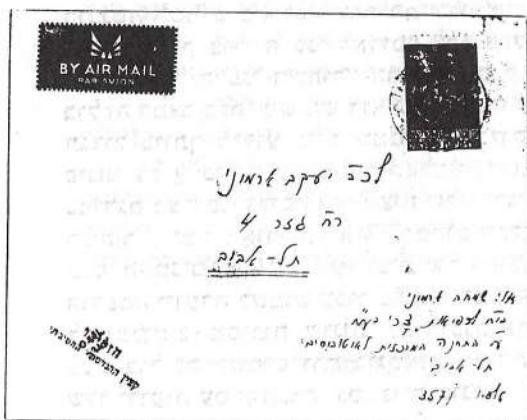

בראשית חודש אפריל החליט קצין ההבטה החטיבתי מאיר בץ (רבינוביץ) ז'ל שיש צורך דחף בהכשרת מסלול נחיתה למטוסים קלים אותם הפעיל ש.א. (שירות אויר) - חיל האויר במחתרת. על מנת לקיים קשר פיזי עם המטה בתל אביב. למטרה זו נבחר חילקו הצעוני של עמק המצלבה היה זה השטח המתאים ביותר שבשליטת כוחותינו, למרות שגם הוא היה חשוף מצידו הדרומי לצליפות בנשך קלמן. הגבעה עליה מתגנחים ביום שיכוני קתמונה. המסלו הוכשר עיקרי בעבודת צפירים של סיקול אבניים. עבדה זו נעשתה על ידי יחידת פועלי הביצורים בה שרתו קשיישים מתנדבים. כבישת השטח נעשתה על ידי מכבי בשדרcis ש"הותם" ממוקם מ.ע.צ. של ממשלת המנדט. כאשר אול הדלק במיכלי, תרם גדור הפלמ"ח "הפטרים" פח נפט ממטבחו להשלמת המלאכה. נתמנתי לאחדראי למסלול קבעתי את שמו: "מרום" (מסלול רחבה ומצלבה). נחיתה ראשונה של מטוס כל של שירות אויר התקיימה ביום חמישי, 16 באפריל, בשעה 4.30acha"צ. ציוד השדה היה מוט וגרב רוח בלבד.

רות אויר, שם הפקידה את מכתבייה בידי טיסים שהיו אמורים להמריא לירושלים. מכתבים אלה כמובן שלא היו מבוילים ונמסרו לי לבדוק על ידי הטיסים עם הגיעם למרום".

מרום פעל במשך 11 שבועות לער. לאחר חידוש הקרכובות בתום הפוגה הראשונה כבר הופעלה "דרך ברמה" לירושלים במלוא הקצב: נשק, דלק, תחמושת מזון וציוד צבאי רב החל זורם לירושלים יחד עם אלף חיילים מזון פרטיות ומכתבים שהיכו בסבלנות שבועות רבים עד אשר הגיעו ליעדם. בשבוע הראשון של חודש וולי, 1948, פורקה יחידת האויר של ירושלים, מרום נאם ונפק משלחה "דוואר אויר" מירושלים. בחוברת הבאה יפרנס מאמר נוסף בנושא "דוואר האויר מירושלים הנצורה".

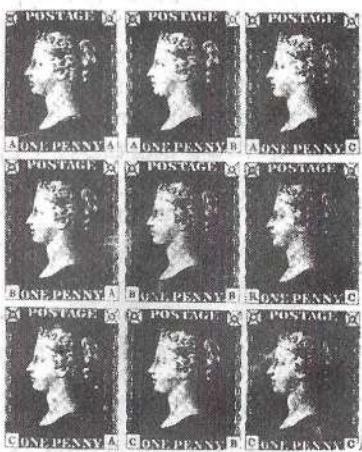
הייה המועדון שוקק בחיליל בנות הברית, יהודים ולא יהודים כאחד, ועם פרוץ קרבנות מלחתת השחרור היה למועדון הלוחמים בעיר.

מסלול מרום הפך עד מהרה למסלול שוקק. היו ימים בהם קיבלתה עד שענחתות ביום אחד (מוריחה עד שקיעה) ופעם אף שהוא על המסלול שני מטוסים בעת ובונגה אחת.

הדוואר שהוטס באמצעות תיבת הדואר אשר במועדון מנורה נחתם שם בחותמת דר מעגלית, נשאה את הכトובת "מועדון מנורה ירושלים" ובמרכזו היה מר כספי זיל' מנהל הבית, מוסיף בכתב יד "מחיל".aggi' שה אל אותה תיבת דואר במועדון הייתה מוגבלת למגרסים בלבד. ש.ח. נמצאו בירושלים גם אזרחים רבים אשר חיפשו כל דרך כדי להודיעם לקרובייהם וידיהם בשפלה על שלם. מועטים מביניהם מצאו את דרכם אליו ובמקרים מיוחדים אישרתי משלוח מכביים אלה בדרך האויר לתל אביב. על מעתפה אל החותמי את חותמת ייחידת קצין ההנדסה החטיבתי שכינויו היה "חזקיהו" ומעליה הופטה בכתב ידי "אורור יהודה", השתמשתי בשם הפרט מטעמי סודיות מתחrichtית שעדיין הייתה נהוגה בירוי שלים.

אתה מן המעתפות הללו מוצגת: בזה ופרטי נספחים עליה נזכרים בחיל השני של מאמר זה. אוסיף כאן כי שולח המכתב מר ארכוני היה שכנו של מר ברפורט, שהיה אביו של אחד מראשוני טייסי שירות האויר. . . ש.ח. בשבע האחורי של חודש מאי הוקמה בירושלים ייחידת חיל אויר בראשה הוועדה קית ביצ'ר, עולה מבריטניה וחיל משוחרר מחיל האויר המלכותי יחד עם חזקאל שרט, כיום סגן מנהל "אל על". יחידה נקבע גם סמל מיוחד אשר תצלמו מופיע כאן לראשונה.

דוואר אויר אשר יצא מירושלים היה לעתים מבויל בבול הקרן הקיימת או עם בול מפת המדינה עם הדפס הרכב של ירושלים. לא היו שום סידורים מיוחדים להטסת דוואר אויר מתל אביב לירושלים. אروسתי אז אשתי כיום, מצאה את דרכה למלאן ירדן ברחוב הירקון בתל אביב, בו שכן מטה שי

מספר בולים נדירים מאד מבין בולי בריטניה המוקדמים נוצרו בגל טוויות ב"אותיות המיקום" המופיעות על בולים אלו. גלגולנות של רוב בולי המלכה ויקטוריה שהיו מרכיבים בד"כ מי' 20 שורות בגוון 12 בולים. היה מאופיין מיקומו של כל בול בגלлон ע"י אותיות בשתיים או ארבע פינות הבול. אותיות אלה סימנו את הקוординטות של הבול בתוך הגלлон והיו לכן שוניות מבול לבול בתחום הגלлон. היוות והאותיות הוטבעו בפלטת הדפסה ע"י מכשיר ידני באופן נפרד לגביו כל בול בגלлон, קרו מספר שגיאות מעניינות במספר הדפסות. שאחת מהן נתאר להלן. בפלטה מס' 77 של "פנוי האדום" (1847/8) הבלתי מנוקב (שהודפס בשנים 1847/8) שכח האומן להכניס את האות A בפינה הימנית של הבול הריאוں בשורה השנייה, כך שמרופיעה רק האות B (המאפיינת את השורה השנייה) מצד שמאל והרבוע בפינה הימנית נשאר לבן (ר' צלום 3) המדפיסים לא גלו את השגיאה במישר כ-9 חודשים, ורק לאחר שהודפסו כמה אלף גלגולנות התגלתה השגיאה והפלטה תוקנה. אך רוכם של הבורלים השגויים האלו הלכו כנראה לאבוד, כי הבולאים גילו את קיומ השגיאה הזאת רק בתחילת המאה ה-20. יותר מ-50 שנה לאחר ההדפסה!

הנדירים

מאת: ד"ר
צ. שמעוני

ברצוננו להביא במדור זה, שיוודפס בהמלצתם, דוח על בולים וצרכו בולים מיוחדים ונדירים בעולם. לא נביא כאן את ספריהם של הבולים הנדירים ביותר בעולם, כמו של 1 סנט מגוינה הבריטית (1856) או בולו של "Post Office" ממאוריצוס, כי אל סופו פעמים רבות וידועים בולדאי לרוב הולמים שנתקן אול לסטוגם בדרכה השניה של נדירות - אלו, קרוב לדאי, ידועים פחות מאשר האספניהם הכללי.

נפתח בתיאור פריטים אלו מבין בולי בריטניה ובאימפריה הבריטית.
הבול הראשון בעולם, "פנוי השחור" מבրיטניה, אינו נדר במיוחד, אבל סוגים מיוחדים וצרכו שונים של בול זה הם נדירים מאד. בול זה, שהופיע כידיעו ב-1840, הודפס מס' 11 פלטת הדפסה שוננות, שהבחנה ביןיה אינה קלה אך ידועה היטב למתחמים בונוא. בעוד שהבולים מהדפסת עשר פلاتות הראשונות אינם נדירים במיוחד, הרי אלו מהפלטה מס' 11 הם נדירים מאד ובמיוחד בלקים של מספר בולים מסווג זה. פלטה זאת הוכנסה לשימוש בתקופה שבה התחלו להדריס כ-500 בולי ה"פנוי האדום", ורק 700 גלגולנות של ה"פנוי השחור" הודפסו ממנה. בול זה במצב בלתי משמש הוא נדר והבלק הגדל בყurt הידוע ביום מינגו הוא בלק פינתי בן 9 בולים עם מספר הפלטה (11), כמודגם בצלום. (צלום 1) ורייציה של ה"פנוי השחור", ובו האותיות VR במקומות הצלב בים הקטנים בפינות העליונות של הבול הודפסה ויועדה לשימוש עבור מרדי המשלה (צלום 2) מסיבות שוגות לא הוכנס אף פעם בול זה לשימוש ורק דוגמאות מעוטות שלו ידועות עם חותמות נסיגנות שונות.

בולים חדשים בקרן הקיימת

מפעל הבולים של הקרן הקיימת לשירות אל מסר על כמה הנפקות חדשות מהם בולים שיופיעו בתחילת השנה הבאה.

בנובמבר השנה הופיעה סידרת בולי "חניון נופש פעיל", שעוצבו על ידי גدعון להרס, מנהל מפעל הבולים של קק"ל. בסידרת שבני בולים בני 1.5 שקל ו-2 שקל. הגלירנות מורכבים מבוליל-ישוב ובבולים ללא שלב, הופיעה גם דפייזיירון בערך נקוב של 5 שקלים.

באפריל 1982 יופיע בול חדש עם דגל המדינה לציוויל 34 שנים למדינת ישראל. זהו בול בהנפקה חדשה מן הסידרה שכבר הופיע בעבר לפאייזרו של א. אדרל. במקביל יופיע בול חדש עם דיקון הבןシア נבוג, לפי עצובו של גדעון להרס. ממפעל הבולים בקק"ל מוסרים שהופיע מחירון חדש להזמנת מעטפת "שי" זכרון שנורתו במלאי ויימכרו על פי העקרון של "כל הקודם זוכה".

תערוכת קק"ל ו יודאיקה

בתל אביב צפיה בתחילת השנה הבאה תערוכת בולים מיוחדת של יודאיקה וkek".

בולי ה"פני האדם" המנוגדים עם אוטיות ב-4 צידי הבול, שהוחל בהדפסתם ב-1858, הודפסו ע"י כ-150 פלטות שונות במקורה זה, שלא כבולים הראשונים, מופיעים מס' הפלטה באופן מפורש על הבול, אך שנייתן להבדיל בכל בעורת זוכחות מגדלת,マイין

4

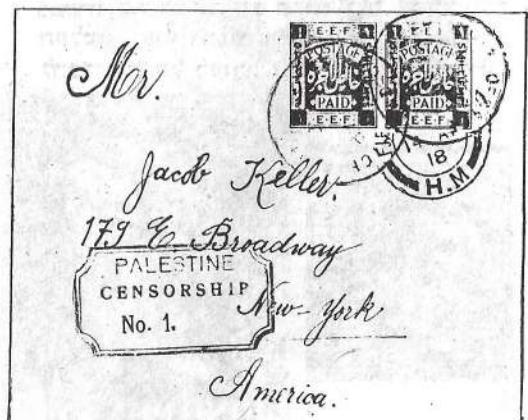
3 B ONE PENNY.

פלטה הודפסה כל בול (ר' קטע מוגדל של בול מפלטה מס' 191): הבולים מרוב הפלטות האל, שמספריהם נעים בין 71 ל-225 (פרט למספרים בודדים שאינם קיימים כלל) הם נפוצים ביותר, אבל רק 9 בולים התגלו בעבר למפלטה מס' 77 - בולים אלו הם מהנדדי רים ביותר בין בולים בריטניה, מתוכם 4 הם בalthי חותמים ר' חותמים. כיום, כנראה, ישנים אף פחות מה-9 הב'יל, כי אחד מהם (חתום) היה באוסף שהושמד ברעידה האיד' מה בסן פרנסיסקו ב-1906 ואחר (בלתי חותום) נגנב ב-1965 ביחיד עם אוסף המפורט של C. E. RAPHAEL מספר בולים נדירים קיימים מהוצאות תקופת הביניים של המלכה ויקטוריה ומוכר נים בשם הכללי "היצאים מן הכלל".

The Abnormals גם בבולים אלה המויחד הוא שהם הודפסו מפלטות שונות מהרגיל ובדי'יכ נתן להבדיל בהם בנקל (אם בכלל יתאפשר מזלק לאוות בול כזה!) ע"י מספר הפלטה המודפס באופן ברור על גבי הבול. פלטות אלו לא הוכנסו להדפסה סדרה מס' 1862-1880. בקבוצה זו, שהופיעו בין השנים 1862-1880 הגדיר ביותר בינויים הוא הבול היירוק בערך 5 (פלטה מס' 14, SG 150) עד 1876, מ-13 (SG 150) ועד שהבולים "הריגלים" מסווג והודפסו מפלטות 13-8. רק 4 בולים כאלה, מפלטה מס' 14 נמצאו עד היום (ר' צולם מס' 4)!

מכתבים מתקופת המעבר הראשונה בא"י⁽²⁾

מאט א. ליבו

3

דברי הידואר שנמסרו לחברון נושאים
חוותמת דמיית אלפסה "Assistant Administrator O.E.T. – Hebron"
APO SZ 44 הבולים הודבקו והחתמו בו – בירושלים. (במקרה זה לא החתימו הבול)
ידעוים מס' מקרים שהוחתמה בית-הידואר של המוען או הנמען חסירה. השתמשו
בכל ארבעת הבולים שהודפסו לפי שיטת
ליטוגרפיה ("הכהולים") (SG 1-4) לשם
תשלום דמיידואר מראש. הבולים ללא דבק,
ובמיוחד הערך של 5 מ', נדרים מאוד על
מכתבים אלה.

ידעוים שני מכתבים רשומים בלבד: אחד
מהם צוין בתמונה. מכתב זה מראשו ל'צ'יזון
גושא שתי חוותות "APO SZ 32" אחת בפי
נה הימנית העלינה על יד הרישום "2 PT"
והשני על تو הרישום – שביהם עם התאריך
16 ביוני 1918. שני בולים בערך 1 פ' (SE 3)
הודבקו והוחתמו למחה ב-1 FPO GM.
המכתב הגיע לגנבה ב-20 ביולי 1918 דרך
פורט סעיד ומיילנו.

עם הפצת הבולים לכל בת-הידואר
הצבאים הופסק הנהול הארץ, המכתבים
האחרונים שנשלמו מראש הידעוים לנו, הם
מראשו ל'צ'יזון ונמסרו ל-APO SZ 32" במח-
זית הראשונה של يولיו 1918, חמישה חדשניים
לאחר הוצאת הבולים הראשוניים.

דמיידואר שולמו מראש

עם הופעת בולי ה- EEF הראשונים, בוטל הפטור מדמיידואר שהונגה כלפי תושבי הארץ, משך החודשים הראשוניים, ניתן היה השיג בולים בכתב הדואר הצבאים הגדולים בלבד: בירושלים "APO SZ 44" ביפו "FPO DM 1" "APO SZ 45" ובבא-קלם "APO SZ 45" שטיפל בדואר ששוגר מבתי הדואר הקטנים.

לא היו בעיות בשתי הערים הגדולות אבל בither בתי-הידואר לא במצבו בולים, כך שהיה צורך לשגר את המכתבים, כאשר דמיידואר היור' "שולם מראש" דברי-הידואר נמסרו לבית הדואר הצבאי הקרוב ביותר והשולח שילם את דמיידואר. הבולים הודבקו והוחתמו באחד מבתי-הידואר הנ"ל. דברי-הידואר אלה הוחתמו בחותמת של בית-הידואר שקיבלם ועל פניהם ברשם ביד סכם דמיידואר ששולח חור (1 פיאסניר, 1 פ' או 2 פ').

המכתב המוקדם ביותר הידוע לנו נמסר ביום 13 בפברואר 1918 ב- "FPO DM 1" עם בול בערך 1 פיאסניר (S.G.1) שהוחתם למחה ב- "FPO GM" המכתב מרוחבות שבתוכה מס' 3 נמסרב-14 באפריל 1918 ב- "FPO HM" ושוב שולמו דמיידואר של 1 פ' צמד הבולים X SG4 2 הודבקו אחורי יומיים ב- "FPO GM" ידעווים לנו מכתבים שדמיידואר עלייהם שולמו מראש שנשלחו מרחר בות, ראשון ל'צ'יזון, בית-לחם, רמלה וחברון, המכתבים מראשו ל'צ'יזון נמסרו ל- "APO SZ" 32, מבית-לחם ל- "FPO DM 1", ממלחה ל- "SZ 8" ומרוחבות ל- "FPO HM", הדואר "FPO GM", שם הודבקו הבולים.

ידעו על גלייהacha מרחבות שנשלחה מ- "APO SZ 18" (מקום בלתי-ידעו) וכיוון שהבול לא הוחתום, לא ניתן להזאת את בית-הידואר.

תערוכות

וועדת תערוכות בין-לאומיות

בהתאם להחלטת הוועד הפועל התכנסה הוועדה הנ' ל בהרכבת. ד"ר עמנואל איילון, יעקב שבתאי /ויצחק ברק והמליצה על קרי טרוניים ותערוכות בירק'לאומיות. הוועדה ממליצה שהשתתפות מציגים ישראליים בתערוכות בירק'לאומיות תיעשה ע' פ'enthalik הבא.

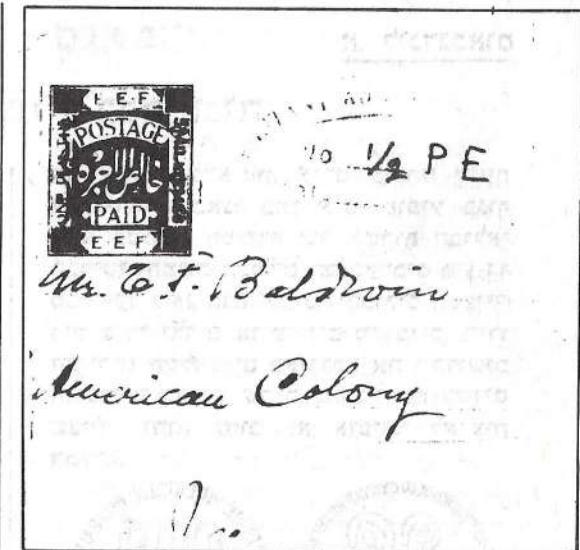
1. וועדת התערוכות (בהרכבת הקים או הר' כב חדש שייקבע) תחולט בעוד מועד, מהן התערוכות הבירק'לאומיות בשנה האמורה שהשתתפות ישראלית חיונית בהן.

2. תעריך הרשמה מוקדמת של מציגים ישראליים בתערוכות אלה.
 3. תיעשה הערוכה בסה' של ההוצאות הכרור כות' בהשתתפות זו.
 4. הוועדה תחולט על חלוקת המשתתפים לתערוכות השונות על השתתפות בהן הוחלט, ועל סכומי השתתפות בהוצאות.
 5. בברא המועד תיעשה הרשמה הרשמית לתערוכה. לנשטים יובחר שאין התchingות להחזר הוצאות.
 6. עם קבלת תוכאות הרשמה מהנהלת התערוכה, יוחלט על חלוקת התקציב לשותפותם שהשתתפותם אושרה. ילקחו בחשבון קריטריוןיהם השונים, כגון: מספר התערוכות בהן השתתף, חשיבות השתתפות, גובה ההוצאה האינדייבידואלית.
- החלטות אל של הוועדה מובאות לדיוון ואישור הוועד הפועל.

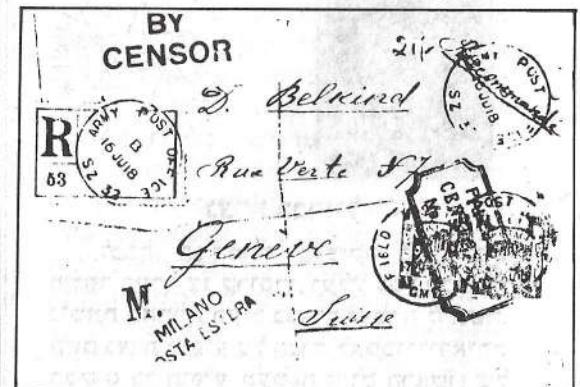
תערוכת בארץ-ישראל

לשנת 1982 אושרה סופית תערוכת בר-לים ארצית בארץ-ישראל, במימון משרד התק'ירות.

הائירוגון יעשה על ידי חברה בעלת ניסיון באירוגון תערוכות בולמים ואילך כל הפעלה תהיה בעלות היבט נולאי יעשה בידי בולאי בארץ-ישראל והתקאדוות הארץ-ישראלית. הזמר הפופולרי מג'מייקה, בוב מרל, "הסופרטא" שמת השנה מחלת סרטן, מופיע עתה בסידרת בולאי ג'מייקה

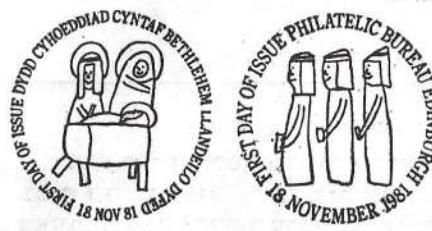

צפון הארץ נכבשה על ידי חיל המשלוח בסוף ספטמבר 1918, ידוע מכתב אחד בלבד מאזרז זה שדמי הדואר עברו שלמו מושך. מכתב זה נשלח מטבריה באמצעות "APO SZ" ב-12 באוקטובר 1918 והובול הובדק והוחתם ב- "FPO GM 1" ב-16 באוקטובר. הצבא הבריטי נכנס לטבריה ב-25 בספטמבר 1918, ויש להניח שבתי הדואר הצבאים שהוקמו בצפון הארץ קיבלו את בולי חיל המשלוח-(EEF) די מהר. מענין לציין שבתקופת אוקטובר-נובמבר בר 1918 התעורהה הבלתי של מחסום בבר לים והפטרון שנמצא היה דומה לו שטארכנו לעיל (5).

בול בית לחם צויניר בבריטניה

את אספני יודאייה, אולם עליהם לדעת שהتاורה שבנהו כאן אינה מופיע בגוף אלא בטקסת המלווה של השורות הבולאי הבריטי. חמשת הבולים הם בערכיהם 11.5 שilling ועד ל-25 Pence. לעומת זאת הבולים המצוויירים בידי ילדים או ציירים מקומיים ציירו חמציירים הידועים באירופה את הקדושים הנורצרים לבוש שהיה מקובל שם בשנים שצילדנו והוא לרוב לא אופייני לארכזות המורת.

בשודיה, למשל, יופיעו החודש שלשה בולי חג המולד לפי ציורי שטחים מן המאה ה-17. הם מתארים דמויות קדושים בנצרות כמו שלושת המלכים, ר' "הערצת הילך". אגב חותמת "היום הראשון" השודית היא בצורת "מג'ודד".
בכמה מאיי האוקיאנוס השקט יופיעו בולים לפי יצירות אומנות של ציירים קלאסיים ובאחרים של ציירים מקומיים.

נצח בברזיל

לכבוד חג המולד מנפקה ברזיל בול מיוחד בערך 12 קראוסרו, ועליו פסל הבתולה נישאת בחוצות העיר בנצורת ועתרה לאשה. השם נצח מופיע על הבול לאספני יודאייה המוקם בו תופיע מעטפת היום הראשון הראשון של הכלול הוא עיר ברזילאית בשם בית לחם.

משמעותו מציין רבים דמויות תנ'יות כהן חבות כפיפות, רוכבים על חמורים ולעיתים בעלי פאות מסולסלות ... בboldאות מודמן לנו מדי פעם לראות בולים שצויירו במדינות שונות לרוגל החמולד או אירועים אחרים שמקורם בארץ הקדוש, ולרוב בתמונות חזורות על עצמן: המשפחה הקדושה, בדרך כלל בלב בפסיות, עם חמורים וכדומה. (היה גם יוצא דופן בשודיה). שם הופיע אלה הנביא בצלינדרו).

עתה קיבלנו את צילומי הבולים הבריטיים לחג המולד שיופיעו ב-18 בנובמבר, מהם אחד המתאר את בית לחם, יהודה ואת יוסף ומרם, בדיק כפי שהזוכרנו - כפיפות, חמורים ומכל ארוך ... בול זה צויר בידי ילדה בריטית בת 16 שצתה בתחרות לציר בול חג המולד שערכה הטלוויזיה הבריטית לשורת השידור.

בתחרות השתתפו ילדים רבים וציורי חמישה מהם זכו להופיע בבול דו-א. יופיעו בולים אלה. בול עם דמותו האגדית של אבא קריסמס (סנטה קלואס) שצויר בידי טמיר תה בראון בת 5; ישו במוסיקה, כפי שצויר בידי טרייסיג ג'ניקס בת 14; המלאך השמה, כפי שצויר בידי לוטינדהblkmor בת 6; וטילם של מרם ויוסף לבית לחם לפי ציורי של סטאנן מור בן 16; כמו כן בול עם "שלשות המלכים מחוץ לבית לחם", לפי ציורה של סופי שארפ בת 8.
פחות שנים מהמשת הבולים יונינגו

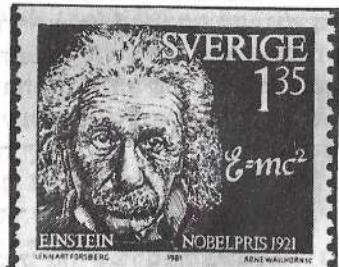
יעקב אגם - באנטיגואה

מאת: ב. א. ברקאי

כאן מתבקשת השאלה מתי יופיע אצלנו בולדואר עם יצירת אגם? אני מתאר לך שאם אכן ינפק אצלנו בולדואר עם יצירה קינטית האופיינית לאגם, בסגנוןו היחיד במינו, הוא לא רק שיהיה להיט בעולם אלא גם מסגר רציני וויצו דופן.

איינשטיין ראשון - בשודיה

שודיה מנפיקה מדוי שנה, סמוך לטקס חילקה פרס נובל, סיידרא בולדואר לכבוד אישים צעירים לפני 60 שנה בפרס נובל.

השנה מופיעים שם 3 בולים לכבודם ולכרכם של פרופסור אלברט איינשטיין, הסופר החרטוי, היהודי מצד סבתו, אנטרול פרנס ופרידריך סוזו, מדען קנידי ופרופסור לכימיה. שני הראשונים כבר צוינו בעבר כבול דואר.

מפת ישראל בחותמת קפריסין

דואר קפריסין החורcitת הנפיק בול מיוחד להזדהות עם אש"ף שבו דאל אש"ף ודגל תורכיה, בחותמת יומם ראשון 29.11.81 מופיעה מפה ישראל וונת שלום.

האי אנטיגואה, בים הקאריבי, שוכנת בוגבמר בעצמאות מדינית לאחר כ-350 שנים שלטון בריטי, זוכה ביום אלה בפירוטם עולמי, לא רק בזכות העצמאות, אלא גם בזכות הבולטים שהופיעו שם על-פי יצירתו של האמן היישראלי הנודע, יעקב אגם.

אנטיגואה הנפיקה לרגל קבלת עצמארתה, שני בולים מיוחדים שכזויירו במיחוד ע"י צייר מקומי.

גלוון חגיgi מיום אחד צויר בידי האמן יונאי פורברג יעקבר אגם, כשකשת בת 12 הישראלית הדגל יעקוב אגם, צבעים ופתח האי מהרים את עיקר הציור, הצבעים הרבים מסמלים את אוכלוסייתו רבת הגזעים של האי - צאצאיהם עבדים כושים מאפריקה, אנגלים, פורטוגזים ו אף לבנונים וטורים.

מעט התושבים שבאנטיגואה גאים מאד בעצמאותם אך לא פחות במאורע שבוליהם העצמאיים הראשונים צוירו בידיאמן דגול המוכר בעולם כולו. ישראלי שהזר בימים אלה מסיר אויזור הקאריבי, ידע לספר שבאי נפרצה עתה סיסמה בנוסח: "בול אגם יעשה את אנטיגואה לשם דבר בעולם".

אכן, יש דרישת ביצרת בעולם כובל לדבר ולארונות וככל שהוא יצליח מופיעה בbold, נודע יותר, כך מבויקים יותר הבולטים. בעקבות בול אגם שהופיע אשתקד בצרפת, וההרב שהוא זכה מבחינה אומנותית ורעיון, (נושאו "בשורת העולם") קיבל האמן פניות רבות של סוכנויות ושותפים בר-לאיים המבקשים להחות ביצירתם אמן כאגם.

בירוביז'אן בראשי החותמות

כתובות רוסית בלבד ובין הדוגמאות הידועות מזכיה גם סוכנות הדואר בתחנת הרכבת של תיכונקה.

שתי חותמות שלא נודעו בארץ הוחקרו באחרונה במארtro של א. קרונין ב"פוסט רידר": אחת ממוקם בשם "קולדור" המՐ פיע גס באותיות עבריות ומקום בשם "אובל" ציה אבריסק אובל. (המחות היהודי) התאזרך הוא מאוחר - 8.4.1975.

השלטונות השķיעו מאמצים ניכרים להבלת האופי היהודי של החבל ומכאן האותיות העבריות שבחותמות השונות. בתחום הרובע של העיר הראשית בירובייז'אן (כשם החבל) הייתה דומה לביתכנסת. הוקם מזיאון יהודי, הוקמו בתים יהודים, נוסד תיאטרון יהודי, הוצאת ספרים ועוד ועוד.

בשנים הראשונות - עד 1937 היו תקומות רבות בהקמת החבל האוטונומי ליהודים וחלמו על רפובליקה יהודית סוציאליסטית במסגרת ברית המועצות.

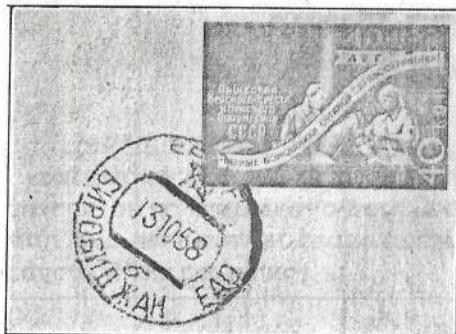
בשנת 1928 החלטה ממשלת ברה"ם ליעד שטח של 35,800 קמ"ר באוזר קאבאי רובסק, בשם בירובייז'אן, לאיכלוס יהודים. ביום 7 במאי 1934 קראו לאוזר "החבל הארטונומי היהודי".

מספר היהודים בחבל לא עלה על 25,000 תנאי האקלים ומיומו של החבל עלייד הגובל הצפוני של סין - לא משכו הרבה עולים. עתה לא קיים עוד, למעשה החבל היהודי האוטונומי בירובייז'אן. כתוצאה לכך מכתבים בימי מתקופות שונות בירובייז'אן נדרים למדוי.

לפי רשימת בתיה-הוואר בעולם שפורסמו ע"י ה-ע.ק.ט עד בשנת 1951 פעל 33 בתים דוואר בחבל בינויהם שני מקומות בשם בירובייז'אן, מהם מצויים פה ושם מכתבים עם ציר נימ יהודים בגוף החותמות, כמו השם "בירדר ביז'אן" באידיש, לעתים בראשי תיבות ומארח יותר רק ברוסית.

ברשימה שפורסמה בשנת 1968, נאמר כי משרד הדואר הרוסי החליט שהחבל היהודי די האוטונומי היה סתום חבל בטור האוזר של קאברובסק וניתן להוות 48 בתים דוואר שפעלו בקאברובסק ושנמצאו בשטח של החבל היהודי האוטונומי. כאמור ברוב חותמות האיזור אין ציונים להדתו של החבל החותמות מהתקופה הראשונה היו

דימם בלבד יש עוד רמזו למחוז היהודי בלא"י או טונומיה"

BIBLIOGRAPHY

- A. Lindenbaum "DAVAR"
- A. Cronin "THE POST RIDER"

* המאמר מבוסס על מאמרו של א. לינן דנברום בעיתון "דבר" ומאמרו של א. קרוונין ב"פוסט רידר", ארה"ב.

אינפלציה גם בארה"ב

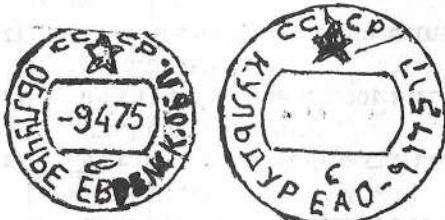
בכל חג'המולך שיראו אוור בארץות הברית מגלים, כי גם העשרה מדיניות תבל סובלת מבעית האינפלציה. כיוון שנייה הבר למס תוכנן והודפסו זמן מה לפני חג'המולך, הם ראו אוור כ奢ום ערך אינו נקוב עליהם, ומחרים יהיה זהה למחיר מישלח מכתב בתוקף ארה"ב ביום ההנפקה.

זהו רעיון שאם היה מומץ עליידי הדר או רישראלי, היה פטור בעיתות רבתה מדינה שאחוח האינפלציה החדש של מתקרב לאחוז האינפלציה השנתית בארה"ב. סוחרים מפחדים להחזיק מלאי, וגם חברות המנהלת תכתובות ענפה קונים ברלים ליום, האפ' שירות להוציא בולים ללא ערך, כשבול אחד משמש לדואר מקומי, בול למייל מכתבים לחו"ל וכו' נידונה במיספר מדיניות שאיני פלציה בהן אינה גבוהה כפי שהיא בארץ. בצורה זו יעדוכן מחירו של הבול עם עלית התעריפים, מכל שיאיה צורך לשנותו, ואשר לבורי חג המולד, שיופיעו בארה"ב, מדובר בסידרה בת שני בולים שעל הרראשון מופיע ציורו המפורסם של בוטיצ'יל, מדורגה ויל', הנמצא במוזיאון לאמנויות בשיקAGO. על הבול

השני בסידרה דובוקצ'וצ'ו על נדנדת.

כבר בשנת 1933 הונפק בול המוקדש לאקלאי היהודי בבריבוביאן. הרחוב הראשי בעיר בריבוביאן נקרא ע"ש שלם עלכם והיו עוד סימנים לאופיו היהודי של החבל ברם לא להרבה זמן. משך שנים אחזות חלה תפנית ביחס השלטונות לחבל היהודי והו-רש בשינוי בעל מגמות פוליטיות. במקורה שלנו נעלמו מן החותמות הכתובות העבריות. מאוחר יותר נעלם כמעט כל רמז לאוטונומיה יהודית רוב בתיה הספר נסגרו ורק עתנו מקומי אחד עדין מופיע, ה"בריבוביינר שטערן" בשפה האידית.

כיום חיים שם כ-20 אלף יהודים והקשר עם היהודי רוסיה קלש למדי, שלא לדבר על קשר עם היהודי העולם, שלא קיים כלל. לסיכון ניתן לעיין שעלי פי חותמות הדואר השונות אפשר לראות את מדיניות המששלת הסובייטית בחיסול רעיון האוטונומי היהודית, בשלבים : בתחילת היוות מות עם כתובות עברית, (אידיש) ורוסית,

אחריך הוכרה האוטונומיה היהודית ברית בלבד. מאוחר יותר בראשי תיבות בלבד ובאחרונה רק שם היישוב מזוכר ברוסית ואין כל זכר לא לאותיות העבריות ובמקריםבוד

תעריפי הדואר בפנים הארץ

1981 - 1948

אספנאים המתענינים בתולדות הדואר בארץ ישראל, הרגישו לעתים צורך בטבלת התעריפים בצויה כרונולוגית. השטדלנו להרכיב טבלה כזו, לתורעתם של האספנאים, והיא ניתנת בזוה?

הרוב המכريع של האינפורמציה בדוק ומוסמך ע' פ' פרטומים רשמיים של הדואר. אנו נשמה לפرسم הערות או תיקוני מוסכמים ותודתנו שלוחה על-כן מראש.

(1) א. 1948, הלירה הישראלית מתחלקת ל-1000 מיל (כמו בתקופת המנדט).

ב. מכתב רגיל (STANDARD) = עד 30 גראם (ראה להלן 4 ב').
ג. דברי דפוס עד 50 גראם.

(2) 1949, חלקת הלירה ל-1000 פרוטות (במקום 1000 מיל).

(3) 1.1.60, חלקת הלירה ל-100 אגורות (במקום 1000 פרוטות).

(4) א 20.4.75 בוטל התעריף לדברי דפוס (ראה להלן ד).
ב. מכתב רגיל 20 גרם (במקום 30 גרם).
ג.

נקבע תעריף מיוחד למכתב "חריג" (NON STANDARD) עד 50 גרם (ראה להלן 5). נקבע שמידותיו של מכתב רגיל הן: 140×90 מילימטר מינימום 235×120 מילימטר מקסי מום. מכתב מעיל למידות המקסימות נחשב כ"חריג".

ד. התעריף מכאן ואילך בעמודה "דברי דפוס" מתיחס למכתב "חריג".
(5) 15.8.77 מכתב "חריג" עד 20 גרם (במקום 50 גרם).

(6) 1.10.80 החלפת הלירה לשקל. כל 10 ל'י = 1 שקל.

הערה. לא כלנו בטבלה זו את התעריף המיעוד שנקבע למכתבים הנשלחים בלי עטיפה (WITHOUT ENVELOPE). תעריף מיוחד זה הופעל לראשונה ביום 1.1.1972.

מאת: ב. פיקסלר וו. נכטיגל

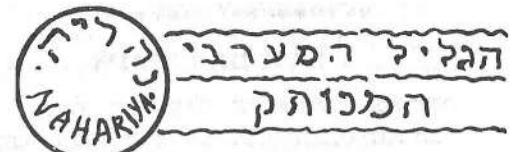
בשנים האחרונות אנו עדים להעלאתה בתעריפי הדואר כמעט פעם אחד בשנה. ב-33 שנות קיום המדינה היו 28 פעמיים העלאות בתעריפי הדואר בפנים הארץ.

תיקון טעות

טעות מצערת נפלה בחוברת אוקטובר 1981 במאמר על חותמות דואר נהריה. ימי השימוש בחותמות נהריה שובשו במאמר. לפיקטולוג פרצלין הם אלה:

1. החותמת המלבנית "הגילן המערבי המנותק, נהריה", כשתאריך הוסף בחותמת תא裏ק, הייתה בשימוש יומיום בלבד – 23 ו-

24 במרץ 1948.

2. החותמת המלבנית "הגילן המערבי המנותק, דואר לשעת חרום, חיפה", הייתה בשימוש החל מ-25 במרץ עד 20 באפריל 1948.

3. חותמת דומה בנוסחה "דואר חיפה לשעת חרום, נהריה" הייתה בשימוש בין ה-21 ל-25 באפריל 1948.

TABLE OF INLAND POSTAL RATES IN ISRAEL 1948-1981

No.	Date	Public Notice	Letter	Postcard	Printed Matter	Registration*	Special Delivery*
1 ⁽¹⁾	16.5.48		10 Mil	7 Mil	3 Mil	15 Mil	40 Mil
2	1.10.48		15 "	10 "	5 "	25 "	40 "
3 ⁽²⁾	1.2.52		20 Pr	15 Pr	10 Pr	40 Pr	60 Pr
4	1.4.52		30 "	20 "	15 "	60 "	90 "
5	1.7.53		45 "	30 "	20 "	80 "	150 "
6	1.2.54		60 "	30 "	25 "	100 "	200 "
7	8.1.56		80 "	30 "	30 "	100 "	300 "
8	5.12.56		100 "	50 "	50 "	150 "	400 "
9	1.12.58		120 "	60 "	60 "	180 "	500 "
10 ⁽³⁾	1.4.60	17/60	0.12 IL	0.06 IL	0.07 IL	0.20 IL	0.50 IL
11	1.1.62		0.12 "	0.06 "	0.08 "	0.25 "	0.70 "
12	13.3.66		0.15 "	0.10 "	0.12 "	0.40 "	1.00 "
13	1.11.70	59/70	0.18 "	0.12 "	0.15 "	0.60 "	1.50 "
14	1.7.71	47/71	0.18 "	0.12 "	0.15 "	0.70 "	1.50 "
15	11.2.73	8/73	0.20 "	0.15 "	0.18 "	0.80 "	2.00 "
16	1.4.74	19/74	0.25 "	0.20 "	0.25 "	1.20 "	3.00 "
17 ⁽⁴⁾	20.4.75	15/75	0.35 "	0.30 "	0.40 "	1.50 "	4.00 "
18	1.4.76	25/76	0.45 "	0.40 "	0.55 "	2.00 "	5.00 "
19	15.8.76	61/76	0.50 "	0.45 "	0.60 "	2.10 "	5.25 "
20 ⁽⁵⁾	15.8.77	54/77	0.65 "	0.55 "	0.75 "	2.60 "	6.60 "
21	1.12.77	82/77	0.75 "	0.65 "	0.90 "	3.00 "	7.75 "
22	1.5.78	17/78	1.10 "	0.90 "	1.20 "	4.00 "	10.90 "
23	1.5.79	20/79	1.80 "	1.50 "	2.00 "	6.20 "	17.20 "
24	2.12.79	63/79	2.70 "	2.30 "	4.00 "	9.30 "	26.30 "
25	1.5.80	24/80	4.30 "	3.70 "	6.40 "	14.70 "	41.70 "
26	15.8.80	43/80	6.00 "	5.00 "	8.50 "	20.00 "	56.00 "
27 ⁽⁶⁾	20.3.81	6/81	0.70 IS	0.50 IS	0.95 IS	2.30 IS	6.30 IS
28	1.9.81	28/81	0.90 "	0.60 "	1.20 "	3.10 "	8.10 "

* These charges should be added to the appropriate postal rate when applicable.

** A special rate for letters "without envelope" was introduced on 1st January, 1972. These are not included in the table.

בול ה"קרוייזר" השחור - בשתי פלטוט

מאת אליהו וובר

וניתן להבחן בינהן ללא זוכחת מגדלה. ביריבו התהוון של הסירה בפלטה השניה יש קו שחור בתוך הסירה 1. בעוד שבפלטה הראשונה אין כל קו.

כמו כן, מבחינים הבולאים בין צבעים שונים בבול הקרוייזר השחור. הבול השחור כהה אהוב יותר על האספננים. לדעתנו הצבע עים היבם עניין של העדפה אופטית - הצבע השחור כהה יפה יותר, אולי מבחןיה בולאית גרידא, ההבדל בין הצבעים הוא מקרי בלבד,

אם שמו יותר צבע שחור אווי הבול כהה יותר, אם שמו פחות צבע שחור, אווי הצבע נורטה לאפור. כדי לציין שהצבע נשף בכל הדפסה והדפסה, כך שיתכננו גוונים רבים בירתר. ביום אין מיחסים חשיבות לגוונים השرون. נימבס בולאים האחרים של בורקה מלבד ה-18 קרייזר האדום, כיוון שיש عشرות ולעתים מאות גוונים מכל בול והדבר, כאמור, עניין של מקרים בלבד.

הבולאים הודפסו בצורה פרימיטיבית למדדי: היו קושרים את הגלופה שהיתה מורה כתת משורה של 5 בולים בחוט ברזל והיו קושרים את כל 9 השורות יחד וכך מדפיסים. כיוון שהכל נעשה ידנית, נוצרו גבהים שונים של הבולאים בגילוון. כמו כן, כאשר היו מנקים את הגלופה והיו מרכיבים וקושרים שוב את השורות נוצרו הדפסות שונות בשל תזוזה פנימית של הגלופה.

רק שלושה "הפקים"

נערך בסיוון להדפס את הבול עם חותמי (כהגנה בפני זייפנים) וידוע על גילוון אחד של תשעים בולים אשר במתך והגייע לידי האספננים, אולי אין אף פריט חתום של הבול הנומי. כמו כן הגיעו לידי האספננים בולים עם הדפסה כפולה, שהם למעשה בול מקולטורה שהיו צריכים להיות מושמדים.

צורת הדפסה ומצעי הדפסה היו בשלבי גסיוון וגיבוש ולפיכך נמצא מספר תופעות חריגות והראשונה שבהם הופעתה - ה"הפקים". ה"טט בש-ה"ף" בבול הקרוייזר השחור בבורקה היה חריג בಗיגוון להפה כים בבולים הצרפתיים, אשר הופיע בהדר סות חמורות ונישנות של הגילוונות ובאותו מיקום. הבול של הקרוייזר השחור המהופך נמצא בשלושה מקומות שונים. דבר המורה בעלל כי המדפיס שם בטעות את הבול הספציפי הפוך בתוך הגלופה ולאחר שתגאלתה הטעות סודרה מיד גלופה חדשה ולא ה'הף'. עד היום נמצא כאמור רק שלושה הפקים. קיים בולק של 12 עם "הף" בשורה השמאלית ליד קצה הגילוון. בולק זה היה באוסף הרוזן פררי המפורסם. הבולק נמכר במכירה הששית של פררי בפריס בשנת 1923 ונרכש ע"י אלפרד לכתנטשטיין, ביום מצרי באוסף קרן אין בויד לכתנטשטיין. תופעה מענינית נוספת היא "הגשר הקטן", שהינו מרוחץ עד בין שני בולים בעיקר אנטcit. בין הקווים שמסביב לבולים נוצר ברוחה של 2.5 מילימטר. המינוח "גשר קטן" בא כדי להבחן בוגיגוון ל'גשר הגדול' המהווה מרוחץ של פס-הביבניים ביזנשי חלקי הגלוון. הגשר הגדול המרוחץ בין הבולאים בגין הוא של 13.5 מילימטר.

הדפסת הבול

בול הקרוייזר השחור הודפס בשתי פלטוט (גלופות). ההבדל בין הפלטוט הוא די ברור

The emerald is a silicate of aluminium and berilium with chromium which imparts the green colour. It is a precious stone grouped with the diamond, ruby and sapphire.

Star Sapphires and Star Rubies, when exposed to direct light, radiate a beautiful, mysterious, six-rayed star; this star phenomenon is called "asterism".

Star gems, like the more common transparent ruby and sapphire, are "corundum" (pure aluminium oxide with a natural colourant).

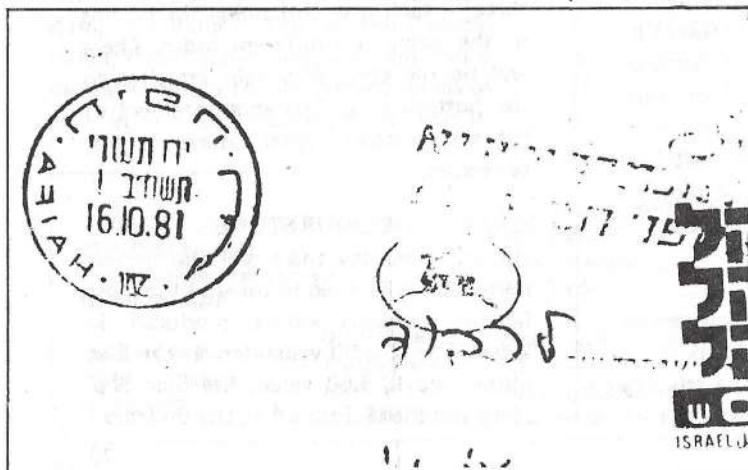
Since 1958 copper has been produced from a geological level (cambrium) in which blue and green minerals appear in the sandstone, clay and rocks, both as concentrates and as a filling in cracks. During the mining of the copper ore, the concentrates are separated from the copper and after polishing, produce gemstones which are sold under the trade name of "Elat Stones".

The stamps were designed by D. Pessah and S. Ketter who have been responsible for several successful stamps in the past including the Shaare Zedek Medical Centre, the United Jewish Appeal, and the 1976 Olympic Games, etc.

Commemorative postmarks

- 11 October 1981 Dental Health Day, Beer Sheva
- 14 October 1981 Ashqelon Stamp Exhibition - "Ashqelon 81"
- 25 October 1981 Israel Food Day (as part of the worldwide observance of World Food Day sponsored by the FAO (Food & Agricultural Organization of the U.N.), Jerusalem.
- 27 October 1981 Inauguration of the first SOS Children's Village, Arad
- 27 October 1981 5th World Rose Convention, Jerusalem
- 9 November 1981 Israel Technology Week, Jerusalem
- 10 November 1981 Ben Gurion University Medical School - first graduate class
- 16 November 1981 International Year of the Disabled (as part of the worldwide observance of the IYD organized by the United Nations)

One of our readers has drawn our attention to a most unusual postmark error—see photo. This postmark was used by the Head Post Office in Haifa in conjunction with the special slogan urging the public to make use of the Postcode. As will be seen, the inscription around the circumference of the postmark—"Haifa" in Hebrew, English and Arabic plus "VI"—are all reversed! It is not known for how long this postmark was in use but it was certainly not later than the end of October since a corrected postmark was in use already on the 1.11.81 (if not before). If any of our readers can shed light on this error we will be happy to publish it.

FORTHCOMING ISSUES

TREES OF THE HOLY LAND

The end of December will see the issue of three stamps depicting "Trees of the Holy Land". The stamps, each having a face value of IS.3.00, depict three of the most beautiful trees of Israel's forests — the Arbutus (wild strawberry); the Judas Tree; the Balonea Oak.

The Arbutus (*Arbutus Andrachane*) is usually found in the form of a bush with several stalks, but occasionally takes the form of a tree with a single trunk rising to a height of as much as 6–7 meters. It grows in damp, cool areas of the forest and is to be found in the Galilee, the Carmel, Samaria and the Judean Hills. In the spring, clusters of cream-coloured, bell-shaped flowers sprout from the ends of its branches which, in turn, give way in the autumn to round, striped, edible red fruits resembling strawberries.

The Judas Tree (*Cercis Siliquastrum*) flourishes in damp corners of Mediterranean forests and while its main habitat is the Carmel and the Galilee, it is also to be found in the Judean Hills and in Samaria. It is generally a small, or medium-sized tree but occasionally attains a height of 8 meters or more. In the spring, when its branches produce thousands of reddish-pink flowers it is conspicuous for miles around.

The Balonea Oak (*Quercus Ithaburensis*) is one of the three species of oak to be found in Israel. In areas of the country such as the slopes of Mt. Tabor, Tivon

and the lower slopes of the Golan Heights, it is the dominant tree. In former times there were large forests of Balonea Oak but they have all been destroyed and only a few small forests remain — the Oak Reserve near Pardess Hanna and the Tal Grove which is the outstanding example of a natural forest in Israel — its trees soar to a height of 18 meters, each with wide-spreading branches. In the autumn, the leaves of the Balonea Oak turn yellowish-brown and wither — the Balonea forests are the only ones which one can see the falling leaves of autumn in their full glory. As the autumn ends and winter begins, its fruits ripen to produce the acorn in its scaly cup.

These multicoloured stamps were printed by photolithography by Lewin-Epstein. They were designed by I. Granot, and based on photographs.

For the first time in the history of Israel's commemorative stamps, the sheet will be made up of nine stamps — three rows of three — each row containing the stamps of the series in a different order. There will be the customary tabs attached to the bottom row. The announcement of the sheets created great interest among collectors.

ISRAELI PRECIOUS STONES

On the same day there will also appear three stamps devoted to three of the most famous precious stones produced in Israel. The IS.2.50 value depicts the Elat Stone; the IS.5.50 value, the Star Sapphire and the IS.7.00 value, the Emerald.

חומר של 50 השנים, מ-1930 למשל, כך יוכל
לlocate בציונים גבויים גם האספנים
הבינוניים.

בthin גם לקיים תערוכה בשיטה של חלד
קה לפי תקופות נדירות ופחות נדירות. לדע
מי אפשר לחלק את התערוכה כך:

א) תקופה 1900-1840; 1900-1930;
1960-1930; 1980-1960
ב) לחلك לפי הערך הכספי של התצוגה,
תצוגות בעלות ערך כספי גבוהה, בינוני,
נמוך.

כמובן שהتצוגות הייבות להיות מעניין
נות וברמה טובה, אבל המידליות שיחולקו
בכל רמה תהיה שותה. אגב ריעונות דומים
פורסמו בשבועון הבוילאי "סטטמפס".

ברוך הנם

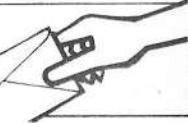
Sale Discontinued

The Flower stamps and "Ha-Shiva Interchange" stamp were taken off the market at the sales counters at the Philatelic Agency after less than three weeks in spite of the fact that the usual sales period is four weeks. It is not clear whether this was the result of public demand for the stamps or whether it was an act of the Philatelic Agency.

Raoul Wallenberg to be honoured with a stamp?

Consideration is being given to issuing a stamp in honour of the Swedish humanitarian, Raoul Wallenberg, who was instrumental in saving the lives of thousands of Jews from Hungary during World War II.

מחברים למערכת

רויזיה בתערוכות בולים

אנשים רבים שבקרו בתערוכת "לונדון 80" התאכזבו ממנה. תערוכות ענק אלה מאורגנות בצורה שמרנית ע"י המארגנים וסופן שיפכו לתצוגות מוזיאניות יותר מאשר לתחרות היובית.

רוב הזכיות הגבוהות הן של מוצגים בדירים משנות 1840-1920. חלק גדול מהתצוגות מופיע בתדרות גבוהה בתערוכה אחריו תערוכה שהשניים במוצגים קטנים מאוד.

להלן ניכר מהשנות הזוכרים מציג הומר שرك אספן עשיר מאד יכול ל凱נות ומכאן שחילק ניכר מן המציגים אכן עשירים. מס' רים על אדם שהשתתף בקונגרס בוילאי וספר בגואה על שיש מדליות זהב שקיבל בריציפות והמשיך לספר שהוא בטוח שבס בתצוגה הבאה יזכה במדליות זהב. התצוגות שצינו במדליות זהב ב"לונדון 80" למשל חוות צריים להיות "חץ מיליוןרים" לפחות במושגים אנגליים.

סיקוריהם של בני נוער ואנשים מבוגרים, אספני רציניים חסרי אמצעים גדולים - לכולם במדליה רצינית ב-10-20 השנים הבאות - אפסים.

זהות למורת שowitzיהם מוסודרים בצד רה רצינית עם מחקר רציני אבל אין בראשם הבולים וחומר בוילאי הנדי ועיקר הצעתו של כותב המכתב היא לארגן תערוכות עם

EXCHANGE WANTED

GERALD van BENNEKOM
15 H Dienskestraat
Amsterdam west slotermeer
NETHERLANDS

Fred. Hendriklaan 146
1814 nc Alkmaar
HOLLAND

D. MULDER
Troelstralaan 9
7391LK Twello
HOLLAND

G. G. van BENNEKOM
10 Mingerslaan
Blankenberge,
BELGIUM

ODDY RUNTUWENE
P.O. Box 123
Manado, Sulawesi Utara
INDONESIA

OSCAR E. MAGNANEGO
Magallanes 1549 "A"
2000 Rosario, Santa Fe,
ARGENTINA

MARCELO KORXIN
Melincue 2537 (1417)
Buenos Aires
ARGENTINA

התאחדות הבולאי
הספרייה

הירחון הישראלי לבולאות